

Κατασκευάζοντας τον νέο άνθρωπο

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

«Κατά τη διάρκεια της περιόδου που ξεκινάει με τη διάδοση του Χριστιανισμού και απλώνεται ως το τέλος της Εικονομαχίας ξεπήδησαν νέες ιδέες, δημιουργήθηκαν νέες ανάγκες, δόθηκαν νέες κατευθύνσεις. Καταλύτης της εξέλιξης αυτής ήταν ο Χριστιανισμός. Η διδασκαλία του συνόψισε και εξέφρασε το αίτημα για το καινούργιο, του έδωσε μορφή και δυναμική, θέτοντας παράλληλα και τα όριά του. Ο εσωτερικός κόσμος του ανθρώπου, ο ατομικός και κοινωνικός χρόνος, το εξωκοσμικό και το ενδοκοσμικό οργανώθηκαν με καινοφανή τρόπο, ο οποίος εκφράστηκε ανάγλυφα από την Χριστιανική Λογοτεχνία και τον ήρωά της. Ήταν αυτός, ο άγιος, που κάνει το μεγάλο αποφασιστικό βήμα χειραφέτησης από τα στενά πλαίσια της παραδοσιακής κοινότητας διεκδικώντας πιο ανοιχτούς ορίζοντες. Κατά συνέπεια εκεί εμπεριέχεται όχι μόνο το μεσαιωνικό πνεύμα, αλλά εν σπέρματι και ο σύγχρονος δυτικός άνθρωπος».

Αυτό είναι το κεντρικό νόημα μιας σειράς έξι δώρων εισηγήσεων, που παρουσιάζει ο Φώτης Βασιλείου Μεταδιδακτορικός Ερευνητής στο College de France και Συνεργαζόμενο Μέλος Διδακτικού Προσωπικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου

Κύπρου, στο Ίδρυμα Β. και Μ. Θεοχαράκη, στις 23, 30/4/2015 και 7, 14, 21, 28/5/2015, κάθε Πέμπτη, στις 18.00 μ.μ.

Φώτης Βασιλείου

«Κατασκευάζοντας τον νέο άνθρωπο. Όρια και δυνατότητες στο Πρώιμο και το Μέσο Βυζάντιο (3^{ος} – 6^{ος} αιώνες). Ο ρόλος των Αγίων»

Η θεματολογία των επιμέρους εισηγήσεων είναι η εξής:

1. Αναζητώντας τον νέο άνθρωπο: Η κοινωνία, τα κείμενα, η εποχή.
Ιστορικό περίγραμμα και προσδιορισμός των στόχων του σεμιναρίου.
2. Νέοι άρχοντες: Ο επίσκοπος και η πόλη του.
Πατέρας των χηρών και των ορφανών, προστάτης φτωχών και αδυνάτων, κριτής και δικαστής, ηγέτης του λαού, διαμεσολαβητής στην κεντρική εξουσία, μεσίτης στο Θεό, φιλόσοφος, πολιτικός, άγιος και θαυματουργός, ο επίσκοπος συγκέντρωνε στο πρόσωπό του τις κλασικές ελληνορωμαϊκές αρετές και τις χριστιανικές αξίες.
3. Νέοι τρόποι: Η εμφάνιση του χριστιανικού μοναχισμού
Ο μοναχισμός ήταν ένα από τα πιο αυθεντικά και δυναμικά κινήματα, που άνοιξε νέους ορίζοντες στο φαντασιακό των ανθρώπων της ύστερης αρχαιότητας.
4. Αγίες και αμαρτωλές: Η γυναίκα στο προσκήνιο.
Οι ιστορίες για παρθένες ασκήτριες και μετανοούσες αμαρτωλές τροφοδοτούσαν την φαντασία των Χριστιανών με τα αξεδιάλυτα βάθη της γυναικείας φύσης, ταυτόχρονα όμως αποτύπωναν με εύγλωττο τρόπο εκείνο που κόμιζε η νέα θρησκεία: άπειρες δυνατότητες και μια διαφορετική ανάγνωση της πραγματικότητας.

5. Τριγωνίζοντας τον κύκλο: Οράματα, θαύματα και μεσιτεύσεις
Όσο ο μοναχός απομακρυνόταν από τον κόσμο, τόσο ο κόσμος τον πλησίαζε. Όσο επιδίωκε την αμεριμνησία, τόσο γείτονες κι επισκέπτες τον φόρτωναν με τις έγνοιες τους. Λογικό: σε μια κοινωνία, όπου κανείς δεν μιλούσε για τον εαυτό του, οι διαμεσολαβητές ήταν απαραίτητοι. Και δεν υπήρχε καλλίτερος μεσολαβητής προς τον Θεό, από κάποιον που ζούσε διαρκώς κατά το θέλημά Του.
6. Αναγνώστες των Βίων και φλογεροί προσκυνητές: Το κοινό των αγίων.
Ποιοι ήταν εκείνοι που διάβαζαν αγιολογική λογοτεχνία και προσέτρεχαν στους αγίους; Πίστευαν τα όσα πιθανά ή απίθανα εξιστορούνταν εκεί; Επηρεαζόταν η ζωή τους και πώς;

Κατερίνα Χουζούρη